

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000

Letna inozemstvo . . . » 15.000

Letna inozemstvo, USA dol. . . 18

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 17 (1550)

Gorica - četrtek, 26. aprila 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Olepšati svet in osrečiti ljudi

Prvi maj — praznik dela. Marsikje so na ta dan proslave in parade. V časopisih so članki, ki povečujejo delo in delavce. Temu prazničnemu vzdušju se pridružuje tudi Cerkev, ki na ta dan praznuje svetega Jožefa - delavca.

UMSKO IN ROČNO DELO

Življenjska doba vsakega človeka je v veliki meri določena z njegovim delom. Velikino in uspešnost nekega človeškega življenja merimo in sodimo po tem, kaj je v življenju naredil.

Ljudem, ki so naredili več kot drugi, postavljamo spomenike in slavimo spominke obletnice pomembnih datumov njihovega življenja. Pri tem se nam niti ne zdi tako pomembno, ali je ta veliki mož delal s svojimi rokami ali je opravljal umsko delo. Obojno delo enako cenimo in spoštujemo. Z enim in drugim ljudje ustvarjajo vrednote, brez katerih bi bil svet revnejši in manj lep.

Dejansko revnejši in manj lep bi bil svet brez mogočnih katedral in drugih veličastnih arhitektonskih stvaritev, pa tudi brez ljubkih cerkvic in kapelic, posejanih po gričih in dolinah, da se človek razvedri, ko jih pogleda.

Manj lep bi bil svet brez enkratnih umetnin, ki so jih ustvarili grški in rimski umetniki v stotih letih ali pa kasneje Michelangelo, Raffaello, Fra Angelico, Dürer, Rembrandt, Picasso, Van Gogh in drugi veliki mojstri dleta in čopiča. Manj lep bi bil svet brez enkratnih glasbenih del Palestrine, Gallusa, Verdija, Mozarta, Beethovna in tolikih drugih velikanov na področju glasbe, pa tudi brez tisočev neznanih ustvarjalcev in talentov, ki so nam zapustili neprecenljive zaklade narodnih pesmi.

Manj lep bi bil svet brez silnega poleta domišljije in misli, ki jih najdemo pri najrazličnejših pesnikih in pisateljih, ki so nam na kakršen koli način zapustili bogastvo svojega duševnega doživljanja. Revnejši bi bil svet brez znanstvenikov na najrazličnejših področjih, pa tudi brez preprostih delavcev, ki nam s svojim delom lajšajo vsakdanje življenje.

SODELAVCI Z BOGOM

Nobenega dvoma ni, da človek s svojim delom, pa najsi ga opravlja v pisarni ali tovarni, v šoli ali gospodinjstvu, v bolnišnici ali na polju, v filmskem, radijskem ali televizijskem studiu ali pa za krmilom kakšnega od prevoznih sredstev pripomore, da postaja ta naš svet vedno primernejši in prijetnejši prostor za bivanje.

Teologi radi poudarjajo, da Bog ni sveta ustvaril, marveč ga stalno ustvarja in sicer tudi z našo pomočjo. Narobe bi bilo reči, da so naravne lepote, ki jih občudujemo, pa najsi gre za raznobarvnost rož, pisane množice ptic, prostrana morja ali mogočne gore božje delo, mesta in vasi, obdelane njive ali široke ceste pa ne.

Nasprotno! Proizvodi človekovega duha in pridnosti so še bolj božje delo, saj se je tu izrazila njegova najvišja stvaritev — človek, ki je njegova podoba. Kar naredi človek, ustvari Bog, ki mu je dal sposobnosti.

Ce bi hoteli o delu povedati še toliko lepega, kaj lepšega ali kaj bolj častnega kot to, da človek sodeluje z Bogom in nadaljuje njegovo delo, pač ni mogoče reči.

DELO POVEZUJE

Druga velika vrednota, ki jo krščasko mišljenje odkriva v delu je ta, da delo ljudi združuje. Ljudje delajo skupaj, saj je malo takega dela, ki bi ga nekdo lahko opravil sam. Tisti, ki skupaj delajo, pa se čutijo drug od drugega odvisni, pa tudi drug drugemu potrebni. Tako se med sodelavci ustvarjajo močne in globoke vezi.

Delo pa povezuje tudi zato, ker ga večina opravlja za druge. Starši delajo za otroke, zidar zida hišo za bodočega lastnika, večina delavcev pa za neštete ljudi, ki jih sploh ne pozna. To delo za druge nam daje občutek skupnosti, ki je podlaga našega življenja.

Na to mogoče bolj malo mislimo, pa vendar, kako smo tu blizu Kristusovi misli:

»Karkoli ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili...« Ali pa Pavlovi misli o skrivnostnem Telesu, katerega udje smo vsi skupaj... Delo, če ga prav razumemo, naredi ljudi bolj človeške in njihovo življenje bolj bogato.

Res je, delo ima na sebi tudi pečat bridkosti in bremena. »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh,« je rečeno na začetku človeške zgodovine. Kristjan pozna to breme, tudi on čuti utrujenost in neuspeh, znoj in žulje. Toda on ve tudi za ukaz ljubezni, po kateri tudi težke stvari postanejo lahke.

Vsi smo delavci take ali drugačne vrste. Ponosni smo, da smemo sodelovati z Bogom pri lepšanju sveta in osrečevanju ljudi. Ne bodimo pa nikoli sužnji dela, da nam to ne bo povod za zagrenjenost in kletev, ampak gospodarji dela, ki nam bo v zveličanje.

Da pa bo tako, se držimo stare modrosti, ki pravi: »Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo. Z Bogom ga končaj, da ti bo za sveti raj.«

J. P.

Bela nedelja sv. očeta

Na belo nedeljo je sv. oče Janez Pavel II. opoldne pri angelskem češčenju množici vernikov ob primeru »nevernega« Tomaža spregovoril o veri in svobodi vere. Dejal je, da je Tomaževo zadržanje do Kristusa na nek način zelo blizu današnjemu človeku. Živimo v dobi, ko so zelo cenjeni človekov razum, njegovi dosežki in kritično motrenje vsega, kar presega naravo. Naša doba tudi poudarja, da ima človek pravico držati se svojega prepričanja in po njem ravnati. Odtod svoboda vesti in vere. O tem je spregovoril tudi zadnji koncil. Ne vera ne nevera ne sme biti nikomur vsiljena. Seveda pa verska svoboda ne pomeni še brezbržnosti do Kristusa ali indiferentizem do vsega verskega.

Popoldne je sv. oče obiskal župnijo sv. Pankracija v četrti Monteverde Vecchio. Omenil je navado prvih rimskih kristjanov, kateri so v tej cerkvi v nedeljo po veliki noči odlagali bela oblačila, ki so si jih nadeli na velikonočno vigilijo ob krstu. Zato je svoj nagovor navezal na pomen krsta za kristjanovo življenje v raznih trenutkih in okoljih poklicnega, družbenega in kulturnega življenja.

Papeževo velikonočno voščilo tudi v slovenščini

Ob koncu svojega nagovora na veliko noč je papež Janez Pavel II. izrekel voščila kar v 32 jezikih, med njimi tudi v slovenskem in sicer na dvanajstem mestu. Rekel je: »Vesele velikonočne praznike!«

Revolucija in teror po svetu

Britanski pisec Philip Vander-Elst je po dolgoletnih raziskavah objavil podatke, ki so jih poročevalska sredstva po posameznih državah v glavnem zamočala. Podatki govorijo o žrtvah svetovnega komunizma. Samo v Sovjetski zvezi so v času med 1917 in 1959 pomorili 66.700.000 ljudi. Od leta 1959 do danes že 3 milijone. Zmaga kitajskega komunizma je veljala življenje 63.784.000 ljudi. Ob pregonu Nemcev iz vzhodnoevropskih držav je bilo umorjenih 2.923.000 žrtev. Samo v Kambodži so v zadnjih letih pomorili 2.500.000 ljudi in zatrtje vstaj v Vzh. Berlinu, Budimpešti, Pragi ter v baltskih državah (zasedenih leta 1940 po Sovjetski zvezi) je prineslo 500.000 žrtev. Komunistične »osvobodilne« vojne ali bolj agresivne v Grčijo, Malezijo, Burmo, Korejo, Filipine, Vietnam, Kubo in Afriko ter Latinsko Ameriko so povzročile 3.500 žrtev.

★

■ V Italiji se je teroristična dejavnost v zadnjih dneh povečala. V Milanu so levičarski skrajneži ubili člana protiteroristične policijske ustanove 25-letnega Andreja Campagno, v Rimu pa je pristaš desničarske Avangardna nacionalne zabolde komunista Cira Principessa. Kasneje je eksplozija močnega naboja precej poškodovala poslopje rimskega županstva na Kapitolu.

■ Neznanci, ki so se kasneje označili za člane »Nuclei comunisti territoriali«, so v skladišču avtomobilskega obrata Lancia v Chivassu pri Turinu podtaknili požar, ki je povzročil 2 milijardi lir škode. Gasilec je uspelo požar ugasiti šele po petih urah napornega dela.

■ V provinci Pistoia so našli posmrtno ostanke tekstilnega industrijca Piera Baldassinija, ki je bil ugrabljen 20. novembra 1975 in nikdar spuščen na svobodo, čeprav je družina zanj plačala 700 milijonov

lir. Ob ugrabitvi je imel 32 let.

■ Stirje palestinski gverilci so napadli turistični obmorski kraj Naharija blizu izraelsko-libanonske meje. Očitno so hoteli sejati teror med tamkajšnjim judovskim prebivalstvom. Pri tem sta bila dva ubita, dva pa ujeta. Pred tem sta umorila kot talca 4-letno deklico in njenega očeta, med spopadi s policijo pa so ubili še dveletno deklico in policijskega agenta.

Slovenska skupnost in bližnje volitve za evropski in italijanski parlament

V soboto 21. aprila 1979 se je v Doberdolu sestal deželni svet Slovenske skupnosti za sklepanje o zadržanju stranke na evropskih in parlamentarnih volitvah.

V prvem delu zasedanja je deželni tajnik Drago Stoka podal poročilo o celotnem poteku priprave za skupen nastop vseh narodnih in jezikovnih manjšin na volitvah za evropski parlament s posebnim ozirom na razvoj od zadnjega sestanka manjšinskih strank in avtonomističnih gibanj v Veroni, na katerem je SSK ob solidarni podpori Furlanskega gibanja in Okcitanskega gibanja zahtevala, naj volivna koalicija (pod znakom Union Valdôtaine) odraža etnično jezikovne skupine, kot sklenjeno na ustanovnem sestanku omenjenih strank v Desenzanu poleti 1977. V tem okviru se je SSK predvsem izrekla proti pristopu h koaliciji Liste za Trst zaradi njene vztrajne protislovenske gonje. Zato je s posebnim zadovoljstvom vzela na znanje odločitev vodstva Union Valdôtaine, ki je sprejelo našo zahtevo in izločilo iz volivne igre Liste za Trst.

nekako vseslovanstvo. Misel, ki je globoko prodrla med slovensko izobraženstvo in kasneje med slovenske ljudi same.

PANSLAVIZEM IN RUSOFILSTVO

Leta 1978 je pri isti založbi v Moskvi izšlo delo »Slovensko narodnoosvobodilno gibanje v 19. stoletju in Rusija«. Napisala ga je Iskra Vasiljevna Čurkina. Naklada 2.200 izvodov je pošla v nekaj urah. Delo je precej obsežno (390 strani). Zgodovinar-ka poroča tudi o razmerah na Primorskem in v Trstu. Vendar kaj malo pove o letu 1848, o programu Zedinjene Slovenije, dr. Antonu Mahničju in — zanimivo — ničesar o Janezu Evangelistu Kreku.

V knjigi je zanimiva navedba: Slovenskega rusofilstva da ni enačiti s panslavizmom. Ruski panslavizem da je bil ideologija vladajočega naroda v veliki carski Pusi, slovensko rusofilstvo pa ideologija izkoriščanih razredov zatiranega naroda. Zato da tudi razlika v njunih programih. Program ruskega panslavizma je bil ekspansionističen, zatiralni in izkoriščevalski. Program slovenskih rusofilov pa program boja za nacionalno osvoboditev izpod nemškega zatiranja z oblikovanjem federacije svobodnih narodov v okviru avstro-ogrske monarhije. Zlom slovenskega rusofilstva da je pomenil tudi polom upov slovenske malomeščanske inteligence v uradno Rusijo, pa tudi polom idej za nacionalno osvoboditev. Če so namreč polagali upo na najbolj reakcionarne institucije Rusije prejšnjega stoletja, z ruskim samodržstvom in pravoslavno Cerkvijo, potem da je bilo razočaranje več kot nujno. Že ob koncu prejšnjega stoletja pa naj bi večina slovenske inteligence zapustila rusofile in krenila po svojih poteh. Tako zgodovinar-ka Iskra Vasiljevna Čurkina.

OD TRSTA DO VLADIVOSTOKA

To slednje pa le deloma drži. Pričakovanje nekakšne odrešitve od namišljene vseslovenske Rusije in kasneje Sovjetske zveze je prodrlo globoko med slovenske množice. Geslo »Od Trsta do Vladivostoka« je telo na Primorskem med prvo vojno in po njej, ko se je večal fašistični pritisk. Mnogi primorski begunci v stari Jugoslaviji so bili med glavnimi pristaši za poslovarjenje oz. pojugoslovanjenje Slovencev. Partizanska vojska med drugo svetovno vojno je imela močnejšo vero v Sovjetsko zvezo kakor pa v Slovenijo. In ob sporu med Stalinom in Titom leta 1948 se je slo-

vensko tržaško delavstvo prav zaradi te namišljene slovenske odrešitve, obarvane z mednarodnostjo — slovenska Moskva kot srce svetovnega proletarskega gibanja — priključilo Stalinu zvesti PCI pod Togliattijem.

Slovenske ljudi v matični republiki je po zadnji vojni iztrezil šele sovjetski način upravljanja in gospodarjenja, tkm. obdobje »administrativnega upravljanja« in kulturni »socialistični realizem«. Kmalu zatem pa so v Jugoslaviji prešli na sistem samoupravljanja in splošno vzdušje je postalo znosnejše. Dokler je živel še Stalin, so iz Moskve in drugih socialističnih dežel izvajali hud pritisk na Jugoslavijo, z nastopom Hruščova pa je prišlo spet do vzpostavitve normalnih odnosov med obema državama.

PODPORA MOSKVE BOLGARIJI IN AVSTRIJI

Sovjetska zveza pa tudi potem ni pozabila, da se je Jugoslavija odtegnila njenemu nadzorstvu. Jugoslovanski primer spodbuja tudi druge vzhodnoevropske države, ki bi se rade otresle sovjetskega nadzorstva in gospodarskega izkoriščanja. Odtod tihi poskusi obkroževanja Jugoslavije. Med temi je najvidnejši bolgarski pritisk (na spodbudo Moskve) na Makedonijo. V bolgarski prestolnici trdijo, da gre v primeru Makedoncev samo za zahodne »Bolgare«. Kar pri tem ostane nedorečeno, je, kdaj in v kakšnih razmerah bi Bolgarija lahko že postavila zahtevo, da naj se njeni makedonski »rojaki« pridružijo matični Bolgariji.

Drugi, vendar manj opazen pritisk na Jugoslavijo, se izvaja prek Avstrije, ki igra pri tem vlogo nekakšnega trojanskega osla. Po zadnji vojni je bila Avstrija razdeljena na štiri zasedbene cone, ena od teh je bila tudi sovjetska. In samo po milosti Moskve je bila leta 1955 podpisana državna pogodba, v skladu s katero so se zasedbene sile iz Avstrije umaknile. S to pogodbo se je Avstrija obvezala ostati nevtralna. Obenem pa tudi s posebnimi zakoni zaščititi koroške Slovence in gradiščanske Hrvatve. In poleg vsega, prepovedati delovanje nemškonalionalnih in novonacističnih organizacij na svojem ozemlju.

Toda Avstrija tega ni storila. Nasprotno! Samo dve leti po podpisu pogodbe je na Koroškem odpravila dvojezično šolstvo, na katerega se je poprej sklicevala kot vzor narodnega sožitja na Koroškem. In v istih dveh letih so se zakonito obnovile nekdanje nemškonalionalne organizacije kot Heimatdienst s svojimi včlanjenimi društvi ter šolsko društvo Südmärk na Koroškem ter podobne organizacije na Zg. Štajerskem. In te so nemoteno začele z gonjo proti Slovincem, proti Jugoslaviji. Sovjetska zveza pa ni rekla nič. Niti tedaj, ko so se na Koroškem večkrat sestali nekdanji pripadniki oddelka Waffen-SS tj. neke esesovske organizacije.

NEKATERI SLOVENSKI KOROŠCI SKILJO PROTI MOSKVI

Danes bi v jugoslovanski republiki Sloveniji našli komaj koga, ki bi si želel priti pod »zaščito« Rusov. V zamejstvu pa ni tako. Na Koroškem se v šestdesetih letih pojavi sicer maloštevilna, toda izredno udarna skupina slovenskih študentov in izobražencev, ki se kmalu poveže z avstrijsko komunistično stranko, dejansko sovjetsko podružnico. Na Koroškem naj bi ta skupina pridobila komunistom na volitvah slovenske glasove. Izdaja udarni list »Kladivo«, in res prinese nekaj svežega duha v tradicionalno koroškoslovensko (nadaljevanje na 2. strani)

V prihodnji številki bomo objavili razmišljanje o zaostrenem vzdušju med Trstom in Furlanijo.

Verujmo v enega Boga!

Jugoslovanski škofje so za letošnji postni čas izdali skupno pismo, ki so mu dali gornji naslov. Po kratkem uvodu ima pismo dve poglavji: 1. En Bog v zgodovini (pred Kristusom, po Kristusu, v novi dobi) in 2. En Bog v našem življenju (pogumno izpovedovanje vere, družbena dejavnost vere).

Zakaj so se odločili za to temo?

PREVEČ KRIVIH BOGOV

Ena temeljnih resnic krščanskega verovanja je vera v enega Boga. Potrebno je, da to resnico v našem kriznem in usodnem razdobju človeške zgodovine še posebej naglašamo, ker hude krize in grožnje našega časa ne prihajajo zato, ker bi Boga ne bilo, pač pa zato, ker je preveč krivih bogov.

Potreben pa nam je samo en Bog in to tisti pravi, ki je ustvaril nebo in zemljo. Zdi se namreč, da smo v našem 20. stoletju priča vračanja faraonskih in starorimskih časov z njihovimi božanstvi neomejenih užikov, malikov surovega nasilja, razbrzdane oblasti in razdiralne objestnosti. Od tu prihajajo mnoga današnja sovražstva, spori in grožnje popolnega uničenja. Priče smo ponovnega nastopanja množice bogov, ki odvrčajo ljudi od pravega Boga, jih slepijo z varljivimi obljubami in tako usuznjujejo v svojo službo.

Škofje bi radi vsem pomagali, da bi odkrili in poglabili svojo vero v enega Boga, da bi svoje srce napolnili s pogumom za življenje po tej veri.

Škofje hočejo nadalje pokazati, kako je pravi Bog posegal v zgodovino, ki nam priznava, da človeško življenje brez vere v enega pravega Boga prej ali slej nenehno ponuja žalostni prizor splošne zmede, razklanosti, nesmiselnosti in neusmiljenega zaslužjenja kamor ali čemu si bodi, oziroma vsemu tistemu, kar se upira dostojanstvu človekove osebe.

DEJSTVO ENEGA BOGA

Dejstvo enega Boga pomeni Jezusu temeljno sporočilo vsega nauka in delovanja, povzete krščanske modrosti in namen krščanske ljubezni. Dejstvo enega Boga zahteva od človeka usodno življenjsko odločitev. Ta odločitev seže do dna človekovega bitja; obsega srce in pamet, prešinja dušo in telo. Zahteva popolno predanost in ne trpi polovičarstva, malodušnosti, dvomov ali moreče zaskrbljenosti za danes in jutri.

Predvsem je treba poudariti, da Jezusu in njegovim učencem vera v enega Boga še posebej pomeni popolno odzivanje vsem lažnim bogovom in utvarom tega sveta, odločno spreobrnitev srca in nerazdeljeno službo pravemu Bogu.

Vera v enega Boga nikakor ni igra z besedami. To je vedno trdna življenjska in zgodovinska resnica.

BREZBOŠTVO VODI V MNOGOBOŠTVO

Zadnji vzrok novodobne krize vere v enega Boga ni ateizem, brezboštvo, pač pa politizem, mnogoboštvo. Ateizem je samo prednik politizma. Ko ateizem taji pravega Boga, dejansko pripravlja pot množici zemeljskih bogov, to je pot bogovom slave, neomejene oblasti, denarja in užitka.

Naše krščansko verovanje bi moralo vedno bolj postajati znamenje našega osebnega zaupanja v osebnega Boga, ki se nanj z otroškim zaupanjem obračamo z molitvijo: Oče naš... Pogoji ohranitve rasti vere je ponižna in vztrajna molitev, ki daje moč v boju zoper lažne malike, ki se nam vsiljujejo.

DELAJMO DOBRO

Temeljna zahteva krščanskega pričevanja vere so nesebična dela ljubezni, ki jih dolgujemo vsem tistim, ki so v stiski. Vera ni namreč samo nekakšno zasebno notranje dejanje, skrito v globinah človekovega srca, niti se ne more zadovoljiti s samimi obredi, zaprtimi med stene cerkve in zakristije. Kakor Kristus tudi vera nujno stopa v javnost, nosi v svet njegovo sporočilo odrešenja in zdravi zlo z deli ljubezni. Zato ni vseeno, kaj kdo veruje in kako veruje.

Danes, ko stalno narašča navidezna blaginja enega dela sveta, medtem pa se vedno bolj pogloblja prepada nrave in duhovne bede, je krščanska ljubezen potrebna bolj kot kdajkoli. Le ozirom se okoli sebe, pa bomo videli, kje smo in kaj bi bilo treba storiti.

Delajmo dobro, dokler je čas, in poslušajmo glas nepokvarjene vesti. Očistimo si vest prizvoka samoljubja, da bomo spoznali, kaj je v božjih očeh dobro.

Kršćanstvo, ki je pripravljeno hoditi za Kristusom dobrodušnikom, ne samo ne bo nikoli izumrlo na tem svetu, temveč ima pred seboj veliko bodočnost, vso večnost.

Iz Slovenije

Nepoznanje polpretekle zgodovine

Raziskovalni inštitut Fafultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo pri univerzi v Ljubljani je lansko leto izvedel raziskavo javnega mnenja in sicer, koliko je slovenska javnost seznanjena z resolucijo Informbiroja. Ali bolje povedano: Koliko vejo slovenski ljudje za spor med Titom in Stalinom leta 1948.

Dobljeni podatki so skorajda porazni. Polovica vseh vprašanih ali natančno 49,4 odst. sploh ni vedela ničesar o tem, kaj je bila resolucija Informbiroja, tj. obsodba skupnosti vseh Stalinu zvestih partij na svetu, povezanih v ustanovo Informbiro v Moskvi, nad Jugoslavijo in Titom.

Pač pa naj bi vprašani zastopniki slovenskega javnega mnenja pripisovali odpravi spora med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo v končni posledici »izrazito daljnosežen in pozitiven pomen«.

Mogoče pa je tudi, da je bila zastavljena tema prevročna, da bi si vprašani upali nanjo kaj določnejšega odgovoriti. In tako na vprašanja »niso vedeli« odgovoriti.

Predzgodovinski grobovi v Kobaridu

V Kobaridu so na prostoru, kjer bodo gradili novo proizvodno dvorano mlekarne, odkrili 208 predzgodovinskih grobov ali boljše žar s pepelom. Te najdbe se pridružujejo drugim, ki so jih našli že na prelomu tega stoletja ob ronkih hriba sv. Antona, ko je v teh krajih izkopaval tržaški arheolog Marchesetti. Po zadnji vojni pa so jih odkrili še nekaj. Najdbe hranijo deloma v Trstu, deloma v Tolminskem muzeju. Grobovi izhajajo iz časa okrog 6. do 4. stol. pred Kristusom. Pripadajo pa verjetno Venetom. V ženskih grobovih so našli zapestnice, sponke, prstane, ovrtnice, bronaste igle, v moških pa železne ukrivljene nože.

KRATEKE NOVICE

■ Na zasedanju vsedravnega sveta DC so sprejeli dokument, v katerem je rečeno, da demokristjani po volitvah ne nameravajo iti v vlado s komunisti. Poleg tega je v dokumentu govora o terorizmu, gospodarski krizi, zaposlovanju mladine, o antifašizmu, o pravici in miru.

■ Egipčani so se morali na referendumu izreči, ali odobravajo egiptsko-izraelski mirovni sporazum, poleg tega pa so glasovali še o nekaterih reformah notranje uprave, značaja, ki jih skuša uvesti predsednik Sadat. Po neuradnih podatkih naj bi kar 99,9 odst. Egipčanov bilo soglasnih s Sadatom. Seveda take številke zmanjšujejo vrednost in veljavo izvršenemu ljudskemu glasovanju.

■ V Bukarešti so oblasti prijele pravoslavne duhovnika Georga Calciuja. Ni jim bilo prav, da je v svoji župniji predaval o marksizmu, seveda na kritičen način ter poudarjal verodostojnost sv. pisma. Že v stalinistični dobi je ta duhovnik prebil 16 let v romunskih ječah. Ko je bil spuščen na svobodo, so oblasti njegov telefon stalno nadzirale, obenem pa vršile nanj razne oblike pritiska.

Po kom naj se imenuje šola v Mačkoljah?

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Z ozirom na članek v Primorskem dnevniku z dne 21. t. m. z naslovom »V Prebenu je bil sinoči občni zbor obnovljenega društva Jože Rapotec« želimo nekateri Mačkoljani kot predstavniki v širšem obsegu za poimenovanje osnovne šole v Mačkoljah, ki jo obiskujejo tudi nekateri učenci iz Prebena, izraziti svoje ogorčenje nad potvorbo resnice v omenjenem članku. V njem je govora o dilemi, ki da »že dalj časa razdvaja prebivalce Mačkolj in Prebena, in sicer, ali naj se šola poimenuje po duhovniku Tuli, kot predlagajo v Mačkoljah, ali pa naj nosi ime partijske učiteljice Mire Bandi...«, kot predlagajo v Prebenu.

Resnici na ljubo izjavljamo, da je sicer padel na nekem sestanku predlog glede imena prof. Tula, a ni bil sprejet, ker je bila večina predstavnikov iz Mačkolj za to, da se poimenuje šola po kakem vidnejšem slovenskem mladinskem pisatelju ali pesniku: Finžgar, Seliškar, Magajna, Golia, Murn, Jurčič. Nekateri pa so zagovarjali ime 2. oktobra kot spominski dan požiga vasi.

Naše mnenje je, da poiščemo šoli ime, ki ji bo ustrezalo kot kulturni ustanovi in ki bo družilo prebivalce obeh vasi in ljudi različnih prepričanj. (Sledijo podpisi)

Nadškof brez kompromisov

Taktika vseh komunističnih partij je ta, da želijo imeti soglasje vseh sil v državi, tudi verskih, čeprav povsod vero bolj ali manj preganjajo in bolj ali manj omejujejo njeno svobodo. Pa ne gre samo za katoliško Cerkev, gre za vse vere. Partije vsega sveta želijo, naj bi jih zastopniki verskih skupnosti javno podpirali. To je igra, ki so jo začeli komunisti v Sovjetski zvezi kmalu potem, ko so prišli na oblast, in ki so jo od njih podedovale vse partije. Te slednje je namreč sram, če bi jim očitali, da preganjajo vero kot v resnici delajo. Zato pa, da zakrijejo dejansko stanje, potrebujejo izjav lojalnosti raznih verskih zastopnikov.

K tej taktiki so se zatekli tudi komunisti v Vietnamu. Najprej so v Severnem, nato pa v Južnem Vietnamu iskali takih izjav pri škofih in pri zastopnikih drugih verstev. Pri tem so našli na take, ki so šli na limanice v upanju, da bo tako boljše za vernike (npr. msgr. Binh, nadškof v Saigonu). Drugi so se komunistom z orožjem v roki uprli. To je storil npr. škof v Phat Dienu msgr. Le Huu Tu. Ta je skupaj z verniki po letu 1950 z orožjem branil osvobodeno ozemlje v Severnem Vietnamu, tako pred komunisti kot pred Francozi.

Med tema dvema skrajnostima je ostal nadškof v Hanoju in poznejši kardinal Jožef Marija Trin Nhu Khuê. Ta škof je obsodil tako oboroženi upor kot tudi selitev kristjanov iz Severnega v Južni Vietnam po letu 1954. V posebnem pastirskem pismu je dejal, da morajo verniki, škofje in duhovniki ostati na svojih mestih. Toda prav tako ni pustil, da bi nova oblast izrabljala kake njegove izjave sebi v prid. Poudarjal je, da morajo biti katoličani dobri narodnjaki in poslušni državi, toda do partije je ostal neizprosni. Nikoli ni v javnosti stisnil roke kakemu partijcu, nikoli se ni v javnosti pojavil skupaj z oblastniki, nikoli ni šel volit, edini od vseh Vietnamcev. Ponavljal je: »Cerkev oznanja evangelij.«

Ko so med vojno hodili v Hanoi razni zahodni politiki, ni nikoli z nikomer govoril, nikomur dal kakih izjav; ni hotel, da bi režim njegove izjave izrabljali. Ko je nekoč prišel v Hanoi voditelj nemške Caritas msgr. Hussler ter hotel z njim govoriti v stolni cerkvi, mu je rekel samo: »Pozdravite vs. očeta in mu recite, naj moli za nas.« Ko so ponovno prihajali k njemu razni partijski voditelji s prošnjo, naj da kako izjavo proti ameriškim bombardiranjem Severnega Vietnamu, je odgovoril: »Če želite, dam izjavo, toda tako kot hočem jaz in ne kot hočete vi.« Zato ni bilo nobene izjave. Zdi se, da je tudi Vatikan želel, naj bi bil manj nepopustljiv do komunističnih oblasti, toda niso ga mogli prepričati.

Po končani vojni je lahko šel v Rim in v Vatikan, toda tudi ob takih obiskih ni bilo iz njegovih ust nobene izjave. Sv. oče Pavel VI. ga je imenoval za kardinala leta 1976. Kot tak se je udeležil obeh konklavov za izvolitev Janeza Pavla I. in II. Toda ko se je vrnil z drugega konklava, je ob prihodu v Hanoi kmalu umrl 26. no-

Posli s »fašističnim« Čilom

Dvojna morala ne pozna nikakih meja. Medtem ko razni levi pravičniki na Zahodu napadajo vsakogar, ki uganja posle s »fašističnim« Čilom, služi Moskva prav na ta račun milijone dolarjev.

Pred kratkim je Kremelj prodal 55 rabljenih tankov čilski »junti« prek bolgarskih in češkoslovaških trgovskih podjetij. To so dognale raziskave Mednarodne zveze delavskih združenj kemične in energetske industrije v Ženevi. In medtem ko je vzhodnonemški list »Neues Deutschland« obsodil zahodne finančne kroge, češ da vzdržujejo pri življenju »junta«, je Vzhodna Nemčija dala Pinochetu dolarski kredit v vrednosti 15 milijonov.

Leta 1977 je čilski izvoz samo v Vzh. Nemčijo znašal 200 milijonov dolarjev vrednosti. Jugoslavija je bila udeležena s 25 milijoni, Romunija in Bolgarija pa s po 10 milijoni v čilenski trgovini.

● V zgodovini Poljske je prvi primer, da je neka redovnica postala profesorica teologije. Uršulinka Sofia Zdybicka je bila namreč imenovana za izredno profesorico na katoliški univerzi v Lublinu.

● Medtem ko imata afriški državi Uganda in Tanzanija dovolj domačih duhovnikov, pa v sosednji Keniji delo za duhovniški naraščaj kar ne gre naprej. Odgovorni iščejo razlogov za ta pojav in so jih tudi našli, a ne prepričajo kot npr. »tjuae Cerkev, domača tradicija in podobno. Trenutno ima Kenija le 143 domačih duhovnikov, letni prirastek pa ne preseže številke deset.

Pokojni kardinal iz Hanoja Trin Nhu Khuê

vembra 1978. Begunci iz Vietnamu so prinesli vest, da je umrl zaradi mučenja. Ob lasti da so ga ob izstopu iz letala aretirali in je nato umrl. Za sedaj je težko preveriti resničnost te novice. Vsekakor je vietnamski kardinal dal čudovit zgled doslednega katoliškega škofa, ki rajši molči, kadar ne more ali ne sme govoriti resnice. Tudi Kristus je pred Herodom molčal.

Moskva in Slovenci

(nadaljevanje s 1. strani)

domačjsko vzdušje in zaradi svoje kritičnosti pridobi določen odmev tudi med slovensko koroško mladino.

Lansko leto se pojavil tudi slovenska mesečna izdaja avstrijskega komunističnega lista »Razredni boj« (Klassenkampf). Oba omenjena lista nastopata ostro proti samostojnemu nastopu koroških Slovencev na volitvah in jih pozivata, naj volijo komuniste. Samostojno slovensko nastopanje je namreč »meščansko« in »reakcionarno«. Nemškonacionalni pritisk na Slovence na Koroškem poganja pač svoje prve sado, z upanjem na prihajajoče mlajše rodove.

Razmere so Dunaju znane in si njih posledic ne želi. Toda nasproti sovjetski zakulisni igri ne more ničesar ukreniti, zakaj njegova »nevtralnost« ga spravlja v popolno odvisnost od Moskve. Brez moči je celo pred koroškim Heimtdienstom, ki usmerja nacionalno potilsko strank, vsemogočen in nadstrankarski. In kljub temu, da bi moral biti po določilih državne pogodbe prepovedan, izziva in izvaja pritisk, zavedajoč se, da je njegovo delovanje v skladu z daljnosežnimi sovjetskimi načrti. Pod tem okriljem se čuti ne le popolna varnega tako nasproti Dunaju kot Ljubljani ali Beogradu, ampak celo nadmočnega.

Heimtdienstu niti ne zadostuje več Koroška. Tipa tudi v Kanalsko dolino in v Trst. Pred časom je del slovenskega tiska na Primorskem poskrbel za poročila o srečanju Heimtdiensta in tržaške srednjeevropske organizacije, kar je sprožilo med slovensko javnostno razburjenje. Ta koroška organizacija pa naj bi bila v dobrih odnosih tudi z Listo za Trst. Zagrizeno protislovenstvo in protislovanstvo jima je skupno.

BORBA PROTI OSIMU JE V KORIST SOVJETSKJE ZVEZE

Pa tudi pojav protiosimske Liste za Trst utegne imeti svoja zakulisja. Nastala je sicer iz nasprotovanja uničenju Krasa, a njen tihi namen je spodbiti sam Osimski sporazum, pri katerem uradni razlagalci odločno zagotavljajo, kako »neločljiva« del tega je omenjena industrijska cona. Od demokristjanov do komunistov nam dopovedujejo, kako sta Osimo in cona »nedeljiva«.

Potemtakem so si sestavljenci Osima napravili medvedjo uslugo, ko so s cono spravili v negotovost tudi sam sporazum in s tem priznanje ustaljene meje. Javnost nasprotuje con, ki bo uničila kraške površine in tamkajšnje slovenstvo, ker se bo na ta prostor naselilo na obeh straneh meje nad sto tisoč neslovenskih ljudi. Odpor proti temu in tako tudi proti Osimu bo tudi potem še trajal. Sovjetska politika jugoslovanskega obkroževanja bo spet za beležila uspeh. In ogroženi slovenski človek, v katerem tli v podzavesti še zmeraj slovanski duh, se utegne celo znova ozirati po rešitvi k edini slovanski velesili.

Seminar FUENS-a v Bretaniji

V tednu pred veliko nočjo 1980 bo potekal na Tržaškem redni seminar mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti (FUENS). To je eden sklepov, ki so ga sprejeli na letošnjem seminarju, ki je bil od 9. do 13. aprila v bretonskem kulturnem centru Ti Kendal 'ch v kraju St. Vincent-sur-Ouest v Bretaniji (Francija).

Vabilo za Tržaško je ponudila mladinska organizacija Slovenske skupnosti, ki že več let redno sodeluje v mladinski komisiji FUENS. Predstavniki SSK na letošnjem seminarju Ivo Jevnikar je bil tudi izvoljen za podpredsednika te mednarodne manjšinske mladinske povezovalne zveze.

Seminar 1979 je bil posvečen najprej spoznavanju položaja Bretoncev in Bretonije. Udeleženci so bili seznanjeni s preteklostjo in sedanjostjo tega naroda, z njegovimi kulturnimi, gospodarskimi in političnimi težavami in uspehi. Bretonci doživljajo preporod, ki je sicer značilen za manjšinske narode in skupine. To se pozna na kulturni ravni (številni časopisi, literarna dela, odkrivanje tradicij itd.) kot na politični ravni (stranka UDB, razne politične skupine, tudi nasilne, lista za evropske volitve ipd.). Posebno razveseljivo je učenje bretonščine, ki je v obširnih predelih Bretanije nekako »izumrla« zaradi preganjanja in kompleksov, a se mladi k njej vračajo ter ljudje ostajajo zavedni Bretonci — kar je za nas težko umljivo — tudi brez materinega jezika.

Poleg tega je velikonočni seminar mladinske komisije FUENS posvetil več časa notranjemu delu, to je izmenjavi informacij prisotnih delegacij o položaju posameznih manjšin, kar je pač pri povezovalni organizaciji, kot je FUENS, prvenstvena naloga. Prisotne so bile delegacije Slovencev iz Italije in iz Avstrije, Hrvatov iz Avstrije, Frizijcev s Holandske in iz Nemčije, Dancov iz Nemčije, Nemcev iz Danske in pa gostiteljcev.

O sedanjem položaju naše manjšine je spregovoril Ivo Jevnikar, ki je v imenu SSK tudi predložil osnutek resolucije v podporo globalni zaščiti, proti sklicevanju

na številčnost manjšine in proti pojavom neistrpnosti na Tržaškem in v Benečiji. Poleg te resolucije je občni zbor MK FUENS odobril še resolucijo o položaju na Koroškem (politični procesi, nemoteno delovanje Heimtdiensta), na Gradiščanskem (uvajanje radijskih oddaj v hrvaščini) ter na Holandskem (zasebne radijske oddaje v frizijščini).

6. občni zbor MK FUENS je tudi obnovil vodstvo organizacije, ki ga sedaj sestavlja predsednik Jurica Cenar (Hrvat iz Avstrije), podpredsednika Ivo Jevnikar in Heinrich Schultz (Danc iz ZRN) ter tajnica Christel Petersen (Frizijka iz ZRN).

S TRŽAŠKEGA

Mi in otroci Tretjega sveta

Zamisel učiteljice Ljube Smotlak, da bi otroci pevskega zbora »Slovenski šopek«, katerega sama vodi, praznovali Leto otroka, se je uresničila. Že pred par tedni jim je razdelila pole, na katere naj bi vsak otrok prilepil primerne slike in opisal razliko med svojim življenjem in življenjem trpečih otrok v svetu. Otroci so se zelo potrudili in lepo izpolnili pole. Te izdelke so razobesili v župnijskem domu. Ocenila jih je posebna komisija, ki so jo sestavljali ravnatelj St. Skrinjar, fotograf M. Magajna in učiteljica Natuška Tul.

V nedeljo 8. aprila popoldne pa je bila v domu kulturna prireditev, med katero so nagrajencem razdelili lepe pokale, vsem ostalim razstavljalcem pa skromno priznanje. Na prireditvi so nastopili: otroški zbor »Slovenski šopek«, domači mešani zbor in recitatorji. Domači župnik Vončina pa je pokazal zelo posrečene diapozitive s primerno tematiko.

Hvaležni smo učiteljici Ljubi Smotlak ter vsem otrokom pevcem in razstavljalcem, ki so nam pripravili zares prijeten užitek, ob katerem se je marsikdo izmed nas navzel česa dobrega. - Vaščanka

Ali bo sedaj kaj boljše?

V Katoliškem glasu sem 22. marca objavil kratek članek pod gornjim naslovom. Pri pridigi v Rojanu 1. aprila sem članku dodal nekaj misli, ki jih posredujem tudi bralcem.

Slovenski duhovniki bi radi prav v tem času marsikaj novega in lepega naredili, a naše moči so omejene in šibke. Od nas ne more nihče pričakovati, da bomo ustvarili kaj več od tega, kar je bilo do sedaj narejeno. Tu bi morali nastopiti laiki, ne da nas duhovnike nadomestijo, a da storijo to, kar od katoliških laikov zahteva današnji čas.

To se pravi, da je eden najvažnejših problemov našega obstoja in tudi zaščite prav pomanjkanje duhovnikov, ki sicer ni samo pojav krajevnega značaja, a je nas zelo prizadel in nas še bo. Tržaški g. škof, ki z veliko pozornostjo, treznostjo in pripravljenostjo sledi našim korakom in našemu trudu, je pri zaključnem govoru na škofijskem zborovanju jasno povedal, da je za nas Slovence v tržaški škofiji pomanjkanje duhovnikov tragična zadeva.

Vtis sem imel in ga še imam, da so to njegovo ugotovitev in klic po pomoči nekateri kar preslišali. To pa sklepam tudi iz dejstva, ker vedno znova slišimo zahteve, naj naši slovenski duhovniki naredijo to in ono. Niso redki očitki, češ da je toliko tržaških škofij brez slovenske službe božje, da za Slovence ni nič poskrbljeno v tolikih župnijah, da bo treba vpeljati vsaj na dvajsetih novih krajih slovensko službo božjo in tako naprej.

Zal pa se malokdo vpraša, ali bi bilo, ali je mogoče kaj več narediti; pa ne samo to: ali bo sploh mogoče kaj več narediti v bližnji bodočnosti, če ne bomo imeli mlajših duhovnikov. Ne spuščajmo se torej v demagoške razprave in ne iščimo izmetničenih struktur, ampak glejmo stvarno v naše razmere in na naše moči. Naše moči so se zmanjšale, obzorje se je zato skrčilo, dejavnost omejila. In ne obtožujmo drug drugega!

Računati moramo celo s tem, kako in kje bomo število slovenskih maš skrčili in kako bomo naše ljudi prepričali, da bodo hodili k maši tja, kjer bo naša maša mogoča. Da bodo pač hodili k slovenski maši. Preveč je namreč naših ljudi, ki te dolžnosti ne poznajo ali se je ne drži. Strni-mo vse naše moči, da bo naša maša, kjer-koli že bo, res lepa, zbrana, s soodgovornim sodelovanjem, s številno udeležbo.

Vem, da naši ljudje zaradi tih ugotovitev trpijo. A trpi predvsem tisti, ki gleda v bodočnost in ga skrbi, kako bo vse možno uredil in pripravil, da bo bodočnost boljša od sedanjosti. To velja tudi zame, ki že toliko let sledim cerkvenemu razvoju in tržaški škofiji, in sem prepričan, da se je med nami v povojnih letih, ko smo začeli z delom na razvalinah, veliko storilo. In še bi bili naredili, če bi sploh mogli.

Še več bi lahko naredili, organizirali in ustvarili, če ne bi naleteli na ovire in nasprotovanja prav pri tistih naših ljudeh, ki so mislili, da si bodo z ateizmom priborili boljše življenje, in na težave ter ovire pri tistih, ki so znali v svojo korist izrabiti pomanjkljivosti, nedoslednosti in pogrške določenih krogov cerkvenega ustroja.

Za vse pa, kar smo dosegli, bodimo Bogu hvaležni in z zaupanjem v njegovo pomoč glejmo pogumno v prihodnost. Zavijajmo pa rokave! Drugi za nas ne bodo delali.

Povedal sem vse to, da bi se vsi zavdeli, v kakšnem položaju smo se znašli in v kakšnem se bomo še znašli zaradi po-

manjkanja duhovnikov. O, da bi vsi odprli ušesa in vsaj slišali klic tržaške in goriške Cerkve. Imejte torej usmiljenje!

Kaj narediti? Edina stvar, ki vam jo lahko svetujem in za katero vas prosim, je iskrena molitev. Sklonimo v ponižnosti svoje glave in prosimo nebeškega Očeta, naj pošlje delavcev v svoj vinograd. Druge rešitve danes ne vidim. Molili bomo, da bi Kristusova ljubezen prebudila božji klic v mnogih plemenitih mladincih in v duši dobrih in nesebičnih ljudi, da bi obotavljajoče spodbudila in odločitvi in tiste, ki so že izbrali svojo življenjsko odločitev, ohranila v trajni zvestobi. Za to molitev prosimo zlasti bolnike in vse tiste, ki na kakršen koli način nosijo težek križ.

Lojze Skerl

tržaške novice

Literarna nagrada »Vstajenje«

Komisija literarne nagrade »Vstajenje«, ki jo sestavljajo prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, ravnatelj dr. Anton Kacin, pesnica Ljubka Šorli in prof. Zora Tavčar, se je sestala dne 11. aprila 1979 v Trstu in podelila literarno nagrado »Vstajenje« za leto 1968 goriški pisateljici Zori Piščanc za življenjsko delo ob povesti PASTIRICA URŠKA, ki je izšla lani pri Goriški Mohorjevi družbi.

Pisateljica je do zdaj izdala pet povesti: *Cvetje v viharju* (1953), *Dom v tujini* (1958), *Andrejka* (1970), *Na obalah morja* (1975) in

Pastirica Urška (1978). V njih je dokazala tenak čut za trpljenje našega človeka in njegovo narodnostno in duševno stisko od časov po prvi svetovni vojni do današnjih dni. V zadnji povesti je posegla v dobo tlačenja in v nastanek božje poti na Sv. gori pri Gorici.

Denar za nagrado je podelila Hranilnica in posojilnica na Opčinah. Podelitev nagrade bo na večeru Društva slovenskih izobražencev v ul. Donizetti 3 v ponedeljek 7. maja ob 20.30.

Komorni koncert Glasbene matice

Glasbena matica je za svojo sedemdesetletnico izbrala izredno privlačen in zanimiv program. Njen komorni orkester in zbor sta skupno z vokalnimi solisti predstavila publiko dela iz stare slovenske glasbe. Tu mislimo predvsem na skladatelje renesančne oz. baročne dobe. Janez Krstnik Dolar, Izak Poš, Jakob Gallus in Gabrijel Plavec — to so štirje glasbeniki, ki so bili doma oz. delovali na Slovenskem med 16. in 17. stoletjem. Njih glasba v glavnem izraža splošne stilne elemente tedanje evropske glasbe. Najbolj se je med njimi umetniško povzpela Gallus, ki sodi v sam vrh vokalne polifonije vseh časov.

Komorni orkester je najprej izvedel Dolarjeve »Balletti a 4« v prijetnem in vedrem muzikalnem jeziku. Zatem je izvajal še Pošev Paduane in Gagliarde z značilnimi lastnostmi tedanje kompozicijske tehnike (odmev). V obeh delih je orkester, ki je sicer maloštevilen, pokazal precejšnjo zlitost.

Zbor GM je nato »a cappella« zapel tri Gallusove skladbe, madrigala »Libertas animi« in »Cogitate miser« ter motet »De Sancta Trinitate«. Prav v izvedbi teh del vokalne polifonije smo imeli občutek, da gre za zelo resno in že dobro pripravljeno pevsko skupino, ki ima gotovo pred seboj določene umetniške težnje. Komorni zbor odlikujejo precizna naštudiranost, dozirnost in tudi interpretacijska plemenitost.

Ob koncu prvega dela smo slišali Plavčev motet »Dic Maria« za soliste, zbor in orgle, kjer v Monteverdijevem slogu in lično zasnovani kompoziciji izraža avtor versko doživljanje. Skladba je nedvomno lepo učinkovala.

Drugi del sporeda je obsegal daljšo Dolarjevo kantato »Miserere mei Deus« za soliste, zbor, orgle in godala. V tem delu, ki kaže na razne tovrstne skladbe svojega časa, pa vseno odraža neko svežino in melodično invencijo ter bogastvo. Zbor se tu prepleta s solističnimi deli in se koncertantno veže v stilno enoto.

Na tem koncertu so nastopili še solisti Majda Hercog (sopran), Alenka Dernač Bunta (alt), Jurij Reja (tenor) in Jože Stabej (bas). Glasovno sicer niso bili vsi na enaki stopnji interpretativni, vendar je treba reči, da so se precej skladno zliili v skupni koncertni igri. Pri orglah je bil Aleksander Vodopivec Bevilacqua.

Koncert je vodil dirigent Janko Ban, ki je z gotovostjo in preciznostjo vlil v celotni ansambel primerno umetniško stvarjalno silo. To velja še posebej za komorni zbor. Škoda, da ni sam zbor predstavil obsejnejšega programa »a cappella«.

Tržaška Glasbena matica bo z istim programom nastopila prihodnji mesec tudi v Gorici.

a b

Bevkove prireditve na Opčinah

Na Opčinah se v tem tednu začnajo prireditve, ki so v znamenju bližnjega svečanega poimenovanja osnovne šole po Fr. Bevku. Glavna slovesnost bo 20. maja, že prej pa bo cela vrsta kulturnih, športnih in drugih nastopov. Vse slovenske organizacije v vasi bodo samostojno in hkrati v dopolnjevalni skladnosti dale svoj prispevek dogodku, ki se v zavesti celotne domače skupnosti spreminja v velik kulturni praznik.

Startali bodo taborniki rodu Modrega vala. V soboto 28. aprila ob 20. uri bodo ob tabornem ognju za šolo počastili Bevka z besedo in pesmijo, ki bosta hkrati posvečeni prazniku osvoboditve, 1. maja in 25-letnici taborniške organizacije. V primeru slabega vremena bo prireditve v prosvetnem domu.

Naslednji teden bo na vrsti PD Tabor. Pripravilo je odrsko lepljenko s pričevanji in spomini na F. Bevka in z odlomki iz njegovih del. Sodeluje okoli 40 ljudi. Prireditve bo 5. maja s ponovitvami v naslednjih dveh dneh. Vzponedno bo v prosvetnem domu odprta razstava šolskih risb in slik na Bevkovo temo.

Cerkveni pevski zbor z Opčin bo imel svoj Bevkov večer 13. maja. Poudarek bo na deželi kaplana Martina Čedermaca, tj. na Beneški Sloveniji, o kateri bo govoril tamkajšnji rojak prof. Marino Qualizza.

Pa še ni vse. Prireditve pripravljajo tudi skavti, športniki »Poleta«, dijaki srednje šole »S. Kosovel«, Finžgarjev dom s pevci in ansambli ter seveda učenci osnovne šole. O vsem bo javnost podrobno obveščena. Medtem je že v tisku spomin-ski zbornik s članki, intervjuji in raznim zgodovinskim gradivom o openski šoli in o pisatelju, po katerem se bo poslej imenovala. - *Pripravljalni odbor*

Sestanek dolinske sekcije SSK

V sredo 18. aprila se je sestala v Mačkalah pod vodstvom predsednika Zobca dolinska sekcija SSK. Na dnevnem redu so bili občinski problemi, varianta k splošnemu regulacijskemu načrtu ter politično delovanje stranke.

Občinski svetovalci Tul, Gombač in Petaros so prisotnim odbornikom orisali trenutno stanje ter postavili v diskusijo določene podatke, na podlagi katerih bo morala sekcija ustvariti lastno stališče. Poleg variante so prisotni odborniki ponovno posvetili svojo pozornost prečnemu problemu prevoza, poimenovanju ulic in trgov po slovenskih mozh.

V zvezi z evropskimi ter parlamentarnimi volitvami ter sedanjim političnim položajem v naši deželi in celotni državi je sekcija mnenja, da mora SSK postati središče enotnega, naprednega, neodvisnega političnega nastopa vseh slovenskih delovnih ljudi. V tem smislu se bo sekcija udeležila tretjega strankinega občnega zbora, ki bo 20. maja v Gorici.

Odborniki so tudi sklenili vzpostaviti tesnejše vezi z drugimi bratskimi sekcijami, da bi tako konkretnije vsklajevali politične posege ter z združenimi močmi uspešneje kljubovali silam, ki so nam nasprotni.

■ V velikonočnih dneh je bilo na italijanskih cestah 1.854 incidentov, ki so povzročili 125 smrti (21 več kot lani), ranjenih pa je bilo 2.884 oseb (lani 1.741). Najbolj grozotni nesreči sta povzročila dva tovornjaka, ki sta na avtocestah pri Mestrah in Genova-Ventimiglia prešla sredinsko ograjo in vdrla na nasprotno cestišče. Zaradi tega je pri Mestrah izgubilo življenje sedem ljudi (pet od ene same družine), na drugi cesti pa dve. Težko je bil ranjen trener nogometnega kluba Torino, Gigi Radice.

škansko nrvnost kot na edino rešilno desko, toda ostal je kot »glas vpjiočega v puščavi«. Koliko gonja, krivic in prelite krvi bi si bil svet prihranil, če bi bil takrat poslušal sv. očeta! Šele pol stoletja pozneje so se zavedeli, da je imel prav!

Nadškof je bridko čutil, da je položaj skrajno resen in da čas postaja še zlobnejši. Da bi svoji apostolski podjetnosti zagotovil uspeh, je hotel imeti okrog sebe svete, razumne, sposobne, goreče in delavne pomočnike. Tako najdemo že v začetku 1884 na vodilnih mestih škofije odlične duhovnike: kaplitju je načeloval modri msgr. Evgen Valussi, poznejši nadškof v Treutu; med konzistorialnimi svetniki je bil msgr. Janez Flapp, kasneje poreški škof; nadškofov tajnik je bil Andrej Jordan, bodoči Zornov naslednik; odlikovali so se bogoslovni profesorji kot npr. dr. Anton Mahnič, ki je postal škof na Krku, ravnatelj msgr. Jožef Gabrijelič, prof. Dominik Alpi in dr. Francišek Sedej, kateremu je bilo usojeno, da je bil zadnji nadškof slovenske narodnosti v Gorici od 1906 do 1932, ko se je moral škofiji odpovedati.

(Drugi naprej)

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

vabi člane na

izredni in redni občni zbor

ki bosta v prvem sklicanju dne 27. aprila ob 9. uri in v drugem sklicanju v nedeljo 29. aprila ob 9. uri v dvorani Finžgarjevega doma, Narodna ulica 89 (zraven Hranilnice in Posojilnice) z naslednjim

DNEVNIM REDOM

A) Na izrednem občnem zboru:

Spremembe zadružnega statuta: členi 1, 3, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 20, 22, 24, 26, 28

B) Na rednem občnem zboru:

1. Poročilo upravnega sveta, predložitev obračuna in predloga glede delitve prebitka
2. Poročilo nadzornega odbora
3. Razprava o poročilih
4. Glasovanje za odobritev obračuna, poročil in predloga o delitvi dobička
5. Volitve upraviteljev, katerim zapade mandat
6. Določitev sejnine za upravitelje
7. Določitev zneska, ki ga morajo doplačati novi člani ob sprejemu v zadrugo ter višine aktivnih in pasivnih obrestnih mer
8. Določitev najvišjega zneska posojil, ki se smejo dati posameznim prosilcem
9. Slučajnosti

Člani si lahko ogledajo obračun in poročila o obračunu in tudi predloge za spremembo statuta v tajništvu Hranilnice in Posojilnice.

Ker se predvideva, da se prvega sklicanja ne bo udeležilo zadostno število članov, Vas vabimo, da se gotovo udeležite občnega zbora v drugem sklicanju, to je v nedeljo 29. aprila 1979 ob 9. uri.

Če se kdo ne more udeležiti občnega zbora, prosimo, da pooblasti drugega člana.

Vsako mora ob vstopu v dvorano obvezno izročiti vabilo.

UPRAVNI ODBOR

Misijonar A. Majcen med nami

Te dni se je mudil na Tržaškem slovenski misijonar salezijanec Andrej Majcen. Obiskal je svoje sobrate na Opčinah, v Trstu in Gorici. Na belo nedeljo je maševal v Podlonjerju in imel nagovor na Repentabru.

Andrej Majcen je po rodu Mariborčan. Delu v misijonih je posvetil 44 let svojega duhovniškega življenja, največ na Kitajskem v družbi sedaj že pokojnega msgr. Jožefa Kereca in pozneje v Južnem Vietnamu. Kot misijonar nedomačin je bil iz obeh komunističnih držav izgnan kakor vsi tuji duhovniki; pravi pa, da so ga odslovili z mehkiimi rokavicami. V Južnem Vietnamu so se mu celo zahvalili za izvršeno delo in mu obljubili, da ga pokličejo nazaj, če ga bodo potrebovali... Zadnji dve leti je preživel na Formozi. Sedaj se 75-letni misijonar Majcen vrača v Slovenijo.

Veličina njegovega misijonskega dela je v tem, da je poleg drugega pripravil in vzgojil Cerkev v Vietnamu 112 fantov-domaćinov za redovniški in duhovniški poklic. Od teh je sedaj 28 duhovnikov, ostali pa čakajo na mašniško posvečenje in kljub vsem težavam vztrajajo v svojem poklicu. Južni Vietnam je v verskem ozirju druga

Poljska. Kristjani se tudi tukaj vsako jutro pred delom v pravih množicah zbirajo pri sv. maši, zvečer pa k skupni molitvi rožnega venca.

Naš misijonar se vrne na Tržaško sredi maja in takrat v času šmarnic bo lahko obiskal verske skupnosti, kjer bodo želeli. Mislim pa, da je direktni nagovor priletnega misijonarja najlepši način njegovega nastopa in pomeni več kakor diapozitivi in misijonski filmi. Na belo nedeljo so bili tako v Podlonjerju kakor na Repentabru številni verniki zelo zadovoljni, ko so takoj po maši poslušali njegovo živo besedo. Na Repentabru je našel med poslušalci svojega sošolca iz dijaških let prof. Ivana Teuerschuha, kmalu potem pa ga je presenetil njegov sinovec Miha Mašek, salezijanski duhovnik v škofijah pri Kopru. - *F. Stuhec SDB*

● Skrajno levičarska vlada Samora Machela v Mozambiku je v marcu ukinila 15 misijonskih postojank, cerkve pa zaprla. Vladi ni bilo všeč, da so se misijonarji posvečali tudi zdravstvenemu, kulturnemu in socialnemu delu ter da so ustanavljali krajevne šole.

sko pismo: »Zapuščam vas, preljubi, z žalostnim srcem, ker si tega slovesa nisem prav nič želel.« Iz Poreča je odšel 26. septembra 1883. V Piranu ga je sprejel tržaški škof Glavina in ga kot zaželenega gosta pridržal v Trstu do 6. oktobra, ko so prišli ponj množični goriški duhovniki s kapitularnim vikarjem msgr. Valussijem na čelu, da se novemu nadškofu poklonijo in ga sprejmo na metropolitni sedež.

GORIŠKI NADŠKOF

Okoli poldne je Gorica ozvela, ko se je razvedelo, da je prišel v mesto. Teden kasneje mu je msgr. Glavina v imenu Leona XIII. izročil v semeniški kapeli znamenje nove oblasti, palij. Naslednji dan je Zorn sprejel v posest goriški nadškofijski sedež. Vse mesto se je udeležilo slovesnosti. Stolnica je bila kot gozd napolnjena z zastavi in praporci raznih bratovščin in združenj. Zvečer je italijanski katoliški krožek skupno s slovenskim Izobraževalnim društvom pripravil pevске nastope in veselico. Govornika sta bila msgr. Valussi in dr. Mahnič, po mestu pa je šla godba z baklami še pozno v noč.

Že za dan ustoličenja je nadškof objavil prvi pastirski list v duhu vzvišene ljubezni, bratstva in miru med narodi. Njegovo očetovsko čustvo ne pozna »jezikovnih in narodnih razlik, ampak želi dobro vsem«, kakor je pozneje vedno izpričeval z nepristransko poštenostjo in pravičnostjo. Maja 1884 je odšel k sv. očetu, da mu razloži položaj v nadškofiji ter dobi od njega blagoslov za svoje delo in smernice, da bo mogel uspešno vršiti svojo dolžnost v jezikovno tako mešani škofiji in v hudih časih, ki so grozili posebno goriški Cerkvi.

ZA CERKEV TEŽKI ČASI

Tedanji časi so bili za Cerkev zares težki. »Stoletje prebujenja in razsvetljenja« je verno družbo razkristjanjevalo. Narodna nestrpnost, prostizidarstvo, liberalizem in racionalizem so povsod povzročali spopade in burilni strasti.

Veliki socialni papež Leon XIII. je sicer povzdignil svoj glas z zanmenito okrožnico »Rerum novarum« ter zahteval za delavce pravično plačo, socialno skrbstvo in potrebne reforme, opozarjal človeštvo na večno veljavne verske vrednote in na kr-

Nadškof ALOJZ MATIJA ZORN

(2)

Gorico je Zorn zapustil 27. februarja 1883. Ponj je prišel v semenišče poreški župan Maurovich. Spremljali so ga duhovniki in semeniščniki in veselo vzklikali na mnoga leta, Zorn pa je — jokale, »bridko jokale«, pravi kronist. V Trstu ga je škof Glavina zadržal do 1. marca 1883 in ga potem spremljal v Poreč z ladjo »Pelagosas«, ki jo je dala na razpolago vlada. Poreški meščani so nadpastirja navdušeno sprejeli. Slovensko ustoličen je bil 4. marca 1883 v starodavni poreški stolnici kot 74. škof tiste cerkve.

V prvem pastirskem listu je novi škof s poudarkom izrazil svoj strah in trepet nad vzvišeno službo, ki jo »nastopa med ljubljenskimi verniki, dobro se zavedajoč

Predavanje o slov. impresionizmu

V četrtek 19. aprila je predaval v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici prof. Milko Rener o slovenskih impresionističnih ustvarjalcih. Že uvodoma je opredelil njihovo obdobje kot »najbolj organsko poglavje slovenskega likovnega dogajanja« in jih povezal z umetniki, ki pripadajo vsebinsko sorodnemu literarnemu gibanju, Moderni. Nadalje je predavatelj prikazal predpogoje, ki so omogočili izjemno izvirno ustvarjanje slavne četverice, Groharja, Jame, Strnena in Jakopiča.

V zvezi s tem je predstavil bistvene značilnosti francoskega impresionizma, njegovih podvrst in vplivov, ki ga je ta imel na naše slikarje. Spomnil se je tudi njihovih predhodnikov, tedanje provincialne slovenske kritike in nato prešel k osebnosti in delom »četverice«. Pri opisovanju tematik si je goriški umetnostni kritik pomagal tudi z diapozitivi. S preprostimi prisodobami, anekdotami in v svojem značilnem tonu je res prepričljivo približal predvsem mlademu občinstvu njihov značaj, čutenje in izpovedi.

Kulturni večer je pripravil Slovenski mladinski rekreativni kulturni klub (SMReKK). - D. D.

Igra poljskega dramatika na goriškem odru

Namesto Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«, ki da ga iz tehničnih razlogov v Gorici na odru gledališča Verdi ni bilo mogoče uprizoriti, je Mestno gledališče ljubljansko v sredo 18. aprila nastopilo z igro poljskega avtorja Slawomirja Mrożke »Grbavec«. Naj takoj povemo, da je ta igra za povprečnega gledalca precej zahtevna in terja precejšnje koncentracije, da ji lahko sledi.

Slawomir Mrozek je eden sodobnih poljskih dramatikov, rojen leta 1930 v bližini Krakova. Njegova dramatika ima avantgardni značaj, udejstvuje pa se tudi kot

gledališki kritik, prevajalec in urednik pri raznih revijah.

V igri »Grbavec« (Garbus) je Mrozek prikazal pet oseb, ki so se po naključju našle v enem izmed podeželskih penzionov: dva zakonska para in študent. Šesta oseba je skrivnostni neznanec, neke vrste tajni policist in varuh družbenih struktur, sedmi lastnik in strežaj penziona, po naravi grbast.

Vsi nastopajoči razen grbavca so plehki ljudje, polni notranje praznine in v iskanju lastne identitete. Mučijo s svojimi strahovi drug drugega in so samim sebi v nadlego. Z eno besedo: ne poznajo gotovosti. Zato se pretvarjajo in hrupno nastopajo, da bi lahko skrili svojo izotlenost. Grbasti so navznoter. Notranje grbe pa se ne da skriti kot seveda tudi zunanje ne. Samo da je zunanja grba le telesni izrastek, notranja grba pa priča o izkrivljenosti značaja. Zato je v tej Mrozkovi drami edini telesno in duševno zdrav človek Grbavec.

Igra ima dva dela in je sestavljena iz kratkih prizorov, v katerih se pokaže ves strah, ki napolnjuje prisotne, razen Grbavca seveda. Strah pa povzroča pretvarjanje. Pretvarjajo, da se ne bojijo, pa se dejansko bojijo sebe in drugih. Pogovor med njimi to neizprosno odkrije. Vse slovi na tem pogovoru, saj je pravega dogajanja malo. Gledalec zato težko doume, kaj hočejo povedati ti klavni junaki in po njih avtor sam. Zato je težko ploskati ob koncu predstave, saj bi se tudi gledalec pretvarjal, če ploska nečemu, česar ne razume in ga ni osvojilo.

Na koncu igre ostane na prizorišču igre Grbavec sam. Vsi drugi so se na ta ali drugi način iz penziona umaknili, skrivnostni neznanec pa konča celo pod rušo. Gledalec pa lahko odhaja, če je igra vsaj nekaj dojel, s skeletnim vprašanjem: katera notranja grba se je razrasla v meni?

—ej

PREMIKI V GORIŠKI ŠKOFIJI

Podoba in naloge pastoralnega področja dekanije danes

POTREBA POSODABLJANJA

V navodilih cerkvenega zbora za pastoralno delo škofov je povedano, da je dekanija potrebna zaradi povezave dušnopastirskega dela, zaradi pomoči dušnopastirskemu delu (načelo vzajemnosti) in zaradi uresničenja načela subsidiarnosti (148 - Načelo subsidiarnosti zahteva, da višja ustanova prevzame samo tisto delovanje, ki ga nižja sama ne zmore).

V brošuri »Podoba dekanije in dekana danes« (iz katere so vzete nekatere misli teh člankov) mariborski škof Grmič pravi: »Hotel bi poudariti predvsem dve značilnosti današnjega življenja, ki nanju pastora mora odgovoriti. Prvič moramo imeti pred očmi spremembe, ki o njih govorijo 2. vatikanski cerkveni zbor tako!«: »Človeštvo stoji danes v novem obdobju svoje zgodovine, kateremu dajejo pečat globoke in nagle spremembe, ki polagoma zajemajo ves svet... Te spremembe pa s svoje strani vplivajo na človeka samega, na njegove individualne sodbe in želje, na način njegovega mišljenja in delovanja... Tako moramo govoriti kar o resnični družbeni in kulturni preobrazbi sveta, kar ima svoj odmev tudi v verskem življenju.« (CS 2)

Najbrž ne bomo nikdar dovolj na to mislili, nikdar dovolj tega upoštevali. Drugič ne smemo pozabiti na zapletenost, medsebojno povezanost in hkrati diferenciacijo, kakor tudi spremenljivost, dinamičnost današnjega družbenega življenja, kar je sicer povezano s prvo značilnostjo, vendar predstavlja določene poteze, ki določujejo življenje današnjega človeka. Pastoralna mora na te dve značilnosti odgovoriti s posodabljanjem (aggiornamento) svojega delovanja; z načrtovanjem, s skupnim in skupinskim delom... Res je sicer, da se zaradi tega ne bo vse pastoralno delo čez noč spremenilo..., a prav tako je res, da bo to vplivalo na naše delo, naše delo pa bo spet vplivalo na omenjeni podobi po načelu medsebojnih vplivov mišljenja in dela.

Kakor sem v prejšnjem članku zapisal, posodabljanje pomeni istočasno v mnogih primerih vračanje v prvotno Cerkev prvih stoletij.

OBCESTVO - CERKEV BGDOČNOSTI

V knjigi s tem naslovom nemški verski pisatelj F. Klosterman pravi:

»Dekaniji je treba določiti ustrezajoče meje, potem pa jo postaviti v službo skupinske pastore in doseči, da bo postala področje, kjer se bodo predlagale dolžnosti in naloge ter izmenjava pastoralne skušnje in pobude med spodaj in zgoraj ali obratno... Postati mora pastoralno središče za študij, načrtovanje in dejavnost, kar se tiče stvari, ki jih je mogoče skupno boljše načrtovati in opraviti in jih tudi velike župnije ne zmorejo več. Tukaj je treba napraviti načrt in urediti precejšen del celotnega pastoralnega dela. Tukaj bi morali biti na voljo strokovnjaki in delovne skupine za različna področja, za delo z mladino, katehezo, liturgijo, ekumenizem, socialne službe... sociologijo, umetnost in glasbo. Tako bi bili darovi-karizme posameznikov za vso dekanijo koristne in bi bilo mogoče smotrnejše in učinkoviteje uporabiti moči, ki so na voljo... bila bi pa mogoča tudi boljša koordinacija... smotrnejše javno delovanje... Kar se tiče konkretnih pomoči dekanije, si je mogoče to pomoč misliti še glede poglobljenega duhovnega življenja duhovnikov in laikov. Sem spada versko oblikovanje odraslih, teološki tečaji, tečaji za zaročence, za konce in starše...«

PREMIKI V GORIŠKI ŠKOFIJI

Odlok goriškega škofa, izdan 15. novembra 1978 »Pastoralna področja, župnije in središča medžupnijske službe« v poglavju A pravi:

»Pastoralno področje je funkcionalna ustanova, ki združuje več župnij, ki imajo sorodne socialne in krajevne okoliščine in ki sodelujejo med seboj, da bo tako dušno pastirstvo v okraju enotno in bolj uspešno... Ko so bili upoštevani vsi zemljepisni, zgodovinski in administrativni dejavniki, sorodna kultura (jezik, narečje, miselnost) ter socialna težišča (delo, šole, socialne usluge), je bila goriška škofija po nasvetu duhovnikov razdeljena na osem naslednjih področij: Gorica (Ločnik in Italijani štandreske dekanije), Tržič-Monfalcone (in Italijani devinske dekanije), Krmin, Gradišče, Visco, Cervignano, Oglej (Gradež, Fiumicello) ter Slovensko področje (Štandrež, Devin in Slovenci in ostalih področjih). Prejšnje dekanije so s tem ukinjene, njihova središča ohranijo le časten naslov. Predsednik pastoralnega področja prevzame naslov dekana.

Papežovo srečanje s »slovenskim bratom«

Zadnja lanska številka slovenskega mesečnika »Misli« v Avstraliji prinaša fotografijo sedanjega papeža, ko se je kot kardinal Wojtyła udeležil evharističnega kongresa v Melbourne leta 1973. Fotografija ga kaže skupaj s kenguruji.

Urednik »Misli«, frančiškanski pater Bazilij, pa poroča v uvodniku, kako se je pogovarjal z beograjskim nadškofom Bukatkom v času kongresa in prav takrat sta se jima v živahnem pogovoru približala ukrajinski kardinal Slipij ter krakovski nadškof Wojtyła. Oba sta pozdravila beograjskega nadškofa Bukatka, ta pa je predstavil p. Bazilija kot »slovenskega brata«, ki skrbi za slovenske izseljence. Sledili so topli stiski rok in kardinal Wojtyła je želel obilico blagoslova patrovemu delu in slovenskemu ljudstvu.

Takrat nihče še sanjal ni, da bo kardinal Wojtyła postal papež Janez Pavel II. in po nekaj letih podelil blagoslov »Urbi et orbi«.

KATOLIŠKI GLAS list za kritične bralce

Vsako področje bo našlo primerne oblike notranje ureditve z ozirom na svoje posebne potrebe, da uresniči službe in pastoralne pobude in da pomaga predsedniku področja-dekanu v izvrševanju njegovih nalog.

NOTRANJA UREDITEV SLOVENSKE DEKANIE

Slovenski duhovniki smo dolgo razmišljali, katero »primerno obliko notranje ureditve« naj bi dali Slovenskemu pastoralnemu področju (Slovenski dekaniji), da bo odgovarjala potrebam splošnega posodabljanja pastoralnega dela ter našim posebnim potrebam. Na treh letošnjih sestankih smo izdelali tudi osnutek take ureditve, katera bo prešla končno obliko po razpravi skupno z laiki v Dekanijskem svetu. Ta osnutek bo nakazan v prihodnjem članku.

Na ta način bo vsak slovenski goriški vernik obveščen o pastoralnih premikih in načrtih, da bo vedel, na kakšno sodelovanje je vabljen, kje naj prevzame sodelovnost, da jo bo lahko prevzel s poino zavestjo. Namen tega delovanja je apostol Pavel takole prikazal v pismu Efežanom: »Jezus je dal, da so eni apostoli, drugi preroki, zopet drugi evangelisti in zopet drugi pastirji ter učitelji, da se tako sveti usposobijo za delo službe in se zida telo Kristusovo, dokler ne dospemo do edinosti vere in spoznanja božjega Sinu, do polnega moža, do mere polne starosti Kristusove; da ne bomo več nedoletni otroci, omahljivi..., marveč bomo ostali v resnici in bomo v ljubezni v vsem rasli k njemu, ki je glava, Kristus.«

MARJAN KOMJANC predsednik-dekan

• V Rimu je umrl, zadet od srčne kapi, švicarski dominikanec p. Henrik de Riedmatten, tajnik papeške dobrodela ustanove »Cor unum«. Preden so mu poverili to službo, je bil od 1953 do 1971 zastopnik Apostolskega sedeža pri mednarodnih ustanovah v Ženevi. Sodeloval je kot strokovnjak pri zadnjem koncilu, v letih 1963-1966 je tudi vodil papeško študijsko komisijo za vprašanja prebivalstva, družin in rojstev. Zadnje čase je večkrat potoval v Libanon, da pomaga tamkajšnjim pregnancem.

PEVSKI ZBOR RUPA-PEČ

vabi 29. in 30. aprila ter 1. maja na vsakoletni

Praznik frtalje v Rupi

Nedelja 29. aprila ob 15. uri:

- nastopijo pevske zbori: mladinski Rupa-Peč; mešani »Marij Kogoj« iz Trsta in komorni mešani iz Škofje Loke
- nastop ansambla TAIMS z Opčin in mladih harmonikarjev Glasbene šole iz Sovodenj
- priložnostni govor: prof. VINKO BELIČIČ

Ponedeljek 30. aprila: odprtje buffeta

Torek 1. maja:

- nastopijo zbori: mešani Rupa-Peč; moški »Fantje iz pod Grmade«; mešani »Hrast« iz Doberdoba; mešani »L. Bratuž« iz Gorice
- nastop ansambla TAIMS z Opčin
- priložnostni govor: dr. DRAGO ŠTOKA

Na voljo bo frtalja, druge dobrote ter pristna domača kapljica. V primeru slabega vremena bo praznovanje eno nedelj v maju.

Samomori v Sloveniji

Leta 1976 je naredilo v Sloveniji samomor 593 ljudi, od tega je bilo 455 moških. Povprečna starost 45 let, kar pomeni, da je bilo med samomorilci veliko mladih, duševno čilihi ljudi, ki bi lahko še leta ustvarjalno delovali. Na sto tisoč prebivalcev je v Sloveniji prišlo 33,2 samomorov, kar je tega leta največ med jugoslovanskimi republikami: Hrvaška 18,7 samomorov na enako število prebivalcev; ožja Srbija 10,5; Bosna in Hercegovina 9,4; Vojvodina 25,2; Crna gora 8,8; Kosovo 2,2; Makedonija 4,5. Med sosednjimi državami prednjači Madžarska s 40,6; za njo Avstrija z 22,7; potem Bolgarija s 14,1; Grčija z 2,8 in Italija s 5,7 samomori (1973).

LJUBLJANSKA TV

Spored od 29. aprila do 5. maja 1979

Nedelja: 9.05 30 let Maroltovcev. 9.35 Dickens iz Londona. 10.25 Sezamova ulica. 15.30 Katastrofe, film. 15.55 Sobne rastline. 16.10 Tv žetnik. 17.45 Kdor poje slabo ne misli, film. 20.00 Tale, nadalj.

Ponedeljek: 17.15 Glasbena pravljica. 17.30 Katastrofe, film. 20.45 Pavlov: Knjiga tovarišem, drama. 21.50 Vse je dobro, kar se dobro konča, film.

Torek: 9.25 Odprtje muzeja Tomaža Godca. 9.50 Oktet Gallus. 10.20 Najdražji gost, film. 15.45 Veseli tobogan: Most na Soči. 16.35 Folklorna gora: Poljska, Norveška. 17.00 Pisani svet. 17.40 Letalci velikega neba, film. 20.00 Pavlov: Knjiga tovarišev, drama.

Sreda: 14.05 Pogreb črička. 15.25 Nogomet Poljska: Nizozemska. 18.25 Nikolaj Pirnat. 20.00 Zgodilo se je v Marusiji, film. 21.55 Dnevi slovenske zabavne glasbe 78.

Četrtek: 16.55 Gucio in Cezar, otroška serija. 17.05 Opera narave, dok. film. 17.55 Televizija brez trebuha. 18.45 Čarobno sedlo. 20.45 Pomagaj si sam.

Petek: 17.25 La Fontainove basni. 17.40 Dnevi z gumbkom. 18.10 Ansambel Stirje kovači. 18.50 Prehrana v izjemnih pogojih. 20.00 Kar bo, pa bo. 21.00 Šerif v New Yorku, film.

Sobota: 10.05 Fronta Polisario. 10.50 Pota Poljske. 15.55 Nogomet Borac: Budućnost. 17.45 Kruh mojega otroštva, film. 20.00 Pet letnih časov, nadalj. 21.00 Dober dan, žalost, film.

DAROVI

Za žrtve potresa v Črni gori: družina Bratuž, Gorica 100.000; J. Č., Gorica 5.000; Jožef Perin, Steverjan 10.000; A. K., Gorica 10.000 lir. Pri Sv. Ivanu v Trstu: M. B. 200.000; N. N. 10.000 lir.

Za Alojzijeve: Vera Abram, Trst v spomin notredamke s. Martine 10.000 lir. Za slov. Vincencijevo konferenco - Trst: Aleksandra Mahnič-Močnik v spomin pok. Zore Presel 10.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Stefanija Sola v spomin pok. Gvida Adami 5.000; M. B. 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda v Domju: N. N. Domjo, 5.000; N. N., 10.000; N. N. Domjo 5.000; E. A., Trst 10.000, vsi za križev pot; Sancin, Domio 5.000; Lovriha, Dolina 10.000; Slov. Vincencijeve konferenca - Opčine 25.000; Antonia Tul, Pulje 10.000; Antonija Dobrila, Pulje 10.000; N. N. 5.000; N. N. 15.000; N. N., Sv. Vincencij 10.000; N. N. 20.000; N. N. 10.000; Bizjak, Trst 11.000; N. N. 50.000; N. N. 1.500; N. N. 1.000; Mazzarino, Trst 5.000 lir.

★

Pred 400 leti 6. februarja 1579 je papež Gregor XIII. podpisal listino, s katero je bila ustanovljena škofija Manila na Filipinih. Ta 400-letni jubilej bo filipinska Cerkev slovesno praznovala z raznimi prireditvami. Tako bodo letos priredili narodni evharistični kongres, mednarodni misijonski kongres in zasedanje vseazijske škofovske konference.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 29. aprila do 5. maja 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Mali koncert. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.05 Mladinski oder: »O dečku, ki se ni znal smejati«. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Ljudje pred mikrofonom. 12.30 Poslušajmo spet. 14.30 Glasbeni drobiž. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Slike iz planinskega sveta. 9.05 Dalmatinske pesmi. 9.30 Filološki utrinki. 10.05 »Naša pesem« v Mariboru in »Seghizzi« v Gorici. 11.00 Današnje branje. 11.35 Radi smo jih poslušali. 12.00 Ribe in morje. 13.15 Slovenski samospevi. 13.30 Socialna problematika. 14.10 Kulturna beležnica. 14.20 Glasbeni ping pong. 16.30 Pravljica: »Miškolina«. 16.50 Odmev iz Nemčije. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 9.00 Orkestri in zbori. 9.30 Slovenski naravni dragulji. 10.00 Glasba v baroku. 11.05 Podlistek: »Nemeza«. 11.30 Plesi 20. stoletja. 13.00 Vokalna glasba. 14.10 Literarni utrinki. 14.20 Od prvih uspehov do danes. 15.00 Mladi izvajalci. 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.00 Mi in glasba. 18.00 M. Gorkij: »Mati«.

Sreda: 8.05 Na produ Glinščice. 9.05 Laha glasba. 9.30 Male besede o velikih stvarih. 10.05 Operna glasba. 10.45 Oddaja za šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Pesmi brez besed. 12.30 Danes obiščemo... 13.15 Od solista do zbora. 14.10 Mladi pisci. 14.20 Ključke Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 16.40 Motivi z malih zaslonov. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Srečno pot, ekselencija«. Izvaja Radijski oder. 18.50 Naši stari znanci.

Četrtek: 8.05 Jutranji almanah. 9.05 Pesmi s festivalov. 10.05 Slavni izvajalci. 11.05 Podlistek: »Nemeza«. 11.35 Rock in folk opere. 13.15 Naši zbori. 13.35 Ansambel Janeza Jeršinovca. 14.10 Danes bomo govorili o... 15.35 Vodil po glasbeni umetnosti. 16.30 Kje je napaka? 17.05 Mi in glasba. 18.05 Svoboda je terapijska. 18.30 Operete.

Petek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Zvoki Latinske Amerike. 9.30 Iz beležnice Irene Žerjal. 10.05 Simfonični koncert. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.35 Uspešnice 1978. 12.00 V starih časih. 13.15 Primorska poje 1979. 14.10 Mladi znanstveni raziskovalci. 14.20 Gremo v kino. 15.35 Na goriškem val. 16.00 Zgodovina rock in pop glasbe. 16.30 Otroški vrtljak. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Kulturni dogodki v deželi. 18.20 Klasična glasba.

Sobota: 8.05 Radijski trim. 10.05 Z naših koncertnih odrov. 11.05 Čas in družba. 11.35 Melodije in ritmi. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.10 Dva kraja v šestih slikah. 14.40 Dve uri po sobotno. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Hotel svobodne menjave«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

OBVESTILA

V Sesljanu bo slovesno poimenovanje slovenske osnovne šole po dr. Karlu Streklju v nedeljo 29. t.m. ob 16. uri. Vabljeni vsi nekdanji učitelji, učenci, starši, vaščani in vsi ljubitelji slovenske šole.

Sv. maša za edinost bo v ponedeljek 7. maja ob 17.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3, sledil bo prikaz diapozitivov iz Črne gore pred potresom.

Ob prvi obletnici smrti msgr. Natala Silvanija vabi slov. Vincencijeve konferenca članice in vse tiste, ki želijo počastiti spomin pokojnega monsignorja k sv. maši, ki bo v četrtek 3. maja ob 17. uri pri šolskih sestrah v ulici Docce 34 pri Sv. Ivanu v Trstu.

■ Kot poroča revija »Yougoslavia Export«, ki izhaja v Beogradu v angleškem jeziku, naj bi se področje industrijske prostorne, sklenjeno v Osimu, zmanjšalo od 2.380 ha na 1.424. Jugoslavija je z izločitvijo Lipice svoj del zmanjšala od 1.250 na 859 ha, Italija pa z opustitvijo Bazo-vice svoje področje od 1.130 ha na 565 ha.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo